

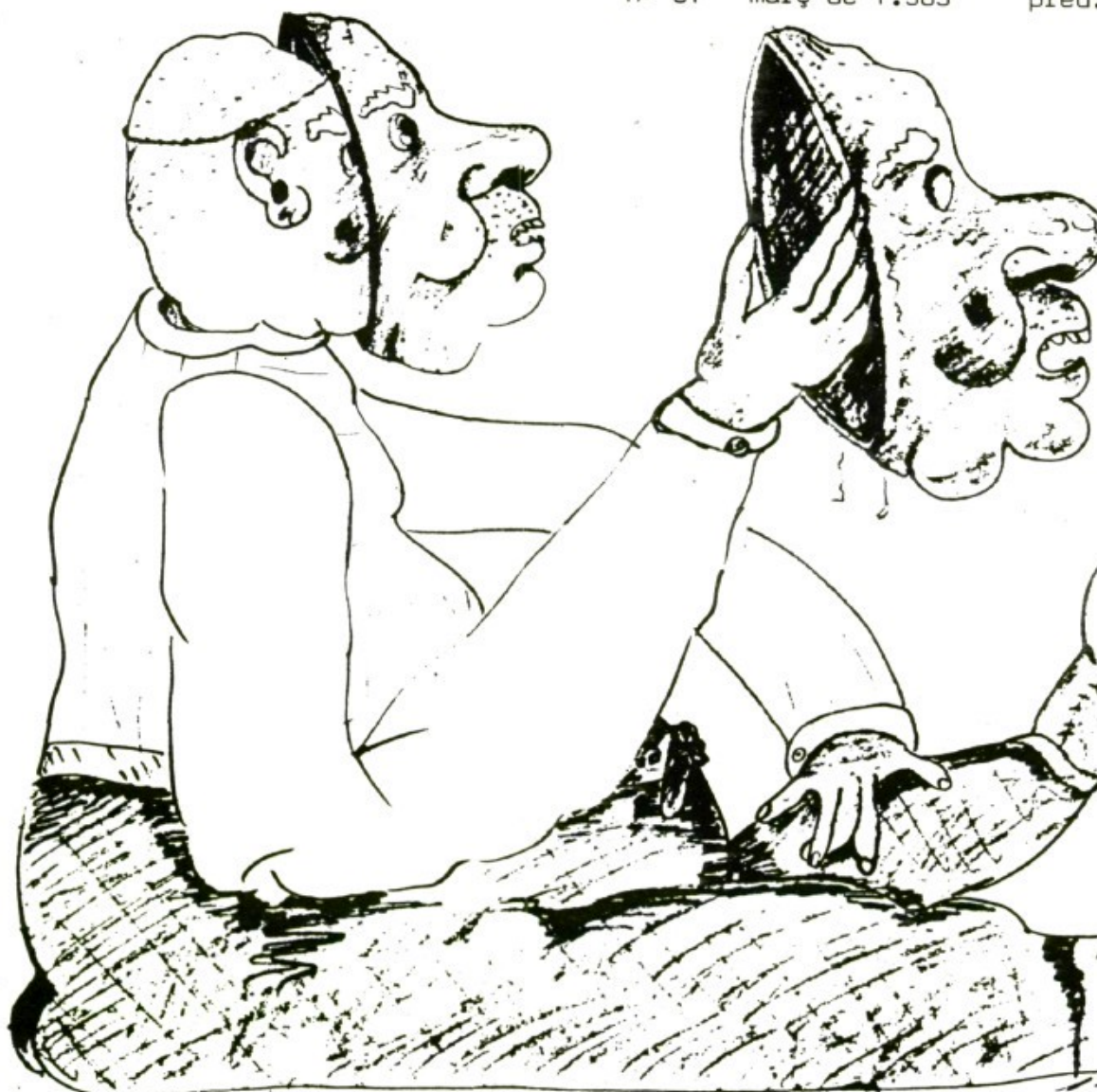
es salia

D'ALGAI DA

nº 51

març de 1.985

preu: 80 ptes.

HAN PASSAT ELS DARRERS DIES, S'HA ACABAT EL CARNAVAL I ESTAM EN PLENA QUARESMA. JA ÉS BEN HORA DE LLEVAR-NOS LA CARETA I MOSTRAR-NOS TAL COM SOM. EL MAL ÉS QUE A MÉS D'UN, QUAN SE LA LLEVA, N'HI QUEDA UNA ALTRA DE POSADA I NO ARRIBAM A CONÈIXER LA VERTADERA FESOMIA. SI BÉ, EN EL FONS, AQUESTS NO SÓN TAN DIFÍCILS DE CONÈIXER.

(Dibuix de Víctor Andreu)

EDITORIAL

Castellitx, una vegada més

Una vegada més i totes les que facin falta, perquè aquest sí que és un punt en el qual insistirem fins que deixem de veure un Castellitx tancat i en perill de destrucció i un retaule que es va degradant i deteriorant dia a dia.

Si bé sembla que la restauració va per bon camí -hi ha concedida una subvenció de prop de deu milions de pessetes per arreglar l'edifici i una de dos milions per restaurar el retaule-, hem llegit fa poc als diaris notícies que ens han preocupat. Ens referim a la possible adjudicació de la feina d'adobar el retaule a unes persones de la solvència professional de les quals hi ha dubtes que semblen fonamentats. Evidentment seria injustificable que aquesta joia artística es posàs en mans inexpertes i no es salvaguardàs amb totes les garanties.

Per altra part, sembla també que qualcú es vol atribuir tot el mèrit del que s'ha aconseguit. Encara que al nostre veure sigui secundari el qui i el com ho hagi atès, no serà de més recordar uns fets; n'hi ha que estan recollits a les pàgines de la nostra revista i, si voleu, podeu repassar-les.

El bisbat i la parròquia -com a propietaris del conjunt- feren les primeres sol·licituds al Ministeri de Cultura, -que aleshores tenia la competència del patrimoni artístic-; i la subvenció referent al retaule que ha estat concedida és el resultat d'una petició feta directament per la parròquia.

L'Ajuntament anterior va incoar l'expedient de declaració de Monument històric-artístic pel conjunt de Castellitx, necessari i previ a qualsevol petició de subvenció; a més, va insistir repetides vegades davant el Ministeri de Cultura recolzant la petició de restauració feta pel bisbat.

L'Ajuntament actual ha sol·licitat també la restauració a la Conselleria d'Educació i Cultura -que actualment té aquesta competència- sol·licitud que ha obtingut la concessió de la subvenció a què ens hem referit abans per a l'edifici. També ha encarregat el projecte tècnic per poder dur endavant l'obra.

Aquests són els fets, i estam segurs que ningú no els desmentirà. Ara bé, insistim que ens interessa per damunt de tot la salvació de Castellitx, independentment dels detalls més o manco anecdòtics qui hi intervenen. Per això, vet ací el que voldríem:

1) Que l'edifici de Castellitx es restauri amb totes les garanties d'una obra feta a consciència, dedicant-hi la inversió que sigui necessària.

2) Que el retaule es restauri també i que la restauració estigui a càrrec de professionals de competència i experiència reconegudes.

3) Que el retaule, una vegada restaurat, es torni a muntar a Castellitx de la millor forma possible i amb les mesures de protecció i seguretat adequades.

4) Que deixem de banda tots els intents de protagonisme que puguin dificultar o retardar l'obra. Com més temps passa, més s'encareix la feina i augmenta el perill del monument, que és patrimoni de tots els algaidins. La nostra obligació és d'ajudar a dur a bon terme l'obra sense travetes ni entrebancs ni protagonismes ni punyeteries.

calaix de sastre

"Tant si vostè ho permet o com si no
aquest és el meu lloc
aquest és el meu lloc i el lloc dels meus"
(Vicent Andreu Estellés: "Antibes")

ABSURDA I MUTILADORA INFLEXIBILITAT

El "Delegado del Gobierno" a les Illes ha estat inflexible. Confés que no m'han faltat temptacions d'escriure el "Gobernador Civil"; ara bé, vull ser respectuós amb els drets més elementals, i entre ells inclueix el de tenir el nom que un vol: si els governants de Madrid volen que al seu, que no nostre, representant aquí li diguem "Delegado del Gobierno", això mateix faig. Però aprofitaré per tirar-los en cara la seva absoluta manca de respecte pels nostres, aquests sí són ben nostres, drets. Per recordar-los que l'essència del canvi ha de basar-se en els fets i no en els noms. Per recordar-los que la censura, els atemptats contra la llibertat d'expressió eren propis del "Gobernador Civil" del temps del General Franco.

Des de fa molts d'anys, els governants madrilenys duen a terme un procés de colonització polític-cultural de les nostres terres i de la nostra gent. I malgrat que canviïn les etiquetes -que es diguin socialistes, centristes o aliancistes no té cap importància- els mètodes són els mateixos: tallar d'arrel tot moviment, per petit que sigui, que permeti la recuperació de la nostra malmesa identitat. ¿Com podem interpretar, si no, l'ordre del "Delegado del Gobierno" de tancar les emissores lliures que feien possible que les nostres orelles s'acostumassin a sentir missatges radiofònics en català? Per què tant de legalisme en aquest tema i no en molts d'altres, com el de les urbanitzacions il·legals? Per què tanta intransigència aquí i al mateix temps tanta permissibilitat amb les ràdios lliures en altres comunitats autònomes?

I per si no fos suficient demostració d'autoritarisme la tancada de les ràdios, diu el Sr. "Delegado del Gobierno" que serà inflexible en l'assumpte de TV3. Que no deixarà que l'Obra Cultural Balear instal·li un repetidor a la Serra d'Alfàbia per difondre per totes les terres mallorquines les imatges de la televisió catalana. L'absurd d'aquesta mesura queda demostrat pels milers de mallorquins que presenciaren en directe, i a través de TV3, el partit de futbol Barça-Atlético de Madrid.

I és que, pesi a qui pesi, Mallorca té una situació geogràfica concreta, que no es pot canviar per decret i que ha marcat d'una manera clara el nostre devenir històric. Més li valdria al "Delegado del Gobierno" assumir la irreversibilitat d'aquest fet, i així de passada començaria a conèixer la nostra realitat, que no dedicar-se a posar entrebancs a una condició que, tanmateix i malgrat tot, els avenços tecnològics permeten: la recepció d'imatges i sons de televisió en la nostra llengua. Senyors intransigents, coneixeu el passat i deixau pas al futur!

SOLCAR

COM ANTICS SERMONS DE QUARESMA

*** Crec que un dels punts més dèbils de la nostra convivència és la creença que tothom s'aprofita del poder que té. Sembla com si no quedàs ningú amb les mans netes (vull dir, amb les butxaques buides!). Pareix que el tan desitjat canvi sols ha recorregut el petit camí d'una mutació de noms i colors, quedant-se en uns simples i espectaculars retocs de façana. Però encara ningú ha tastat el bessó de la Política com a Servei. Tothom -dels qui comanden- en fuig. I que vagin alerta si qualcú s'atreveix a fer-ho; quedarà arraconat, oblidat, no-votat. Restarà a la cuneta de la democràcia i el condecoraran com a testimoni de què aquest Sistema és respectuós amb tothom. Però els vots són els vots i ells en tenen més i, pr això, tenen el poder i comanden ... i se n'aprofiten.

*** És trist trobar-te un dia sí i un altre també amb subvencions que no saps què subvencionen, amb concessions otorgades graciosament, amb maletes que van i fugen, amb permissos que són noves bul·les ... És trist comprovar que sense bons padrins no arribes més enllà d'una bona i educada escolta i d'omplir papers. Però la clau continua estant en la voluntat dels qui la guarden com a propietat particular, a recer d'uns estranys que exposen la seva necessitat. Però, entorn del Poder, sols arriba el redol dels amics. Trescau per allà i vos trobau amb una tanca d'interessos o amb un cercle de la mateixa nissaga. La casta senyorial es perpetua. Més enllà de les bones maneres per a tothom hi ha una preferència per uns mateixos llinatges. I si de cas n'arriba qualcun de nou ben prest deixa de ser novell i té els mateixos costums, les mateixes tradicions, les mateixes corbates i els mateixos interessos.

*** Mentre la Política sigui entesa com una propietat al servei dels propis interessos, dels interessos de classe o grup

de poder... sempre restaran fora els més dèbils, els més necessitats, els qui no voten (ni ganes!)

*** Una de les experiències que m'ha tocat viure d'aprop aquests anys és aquesta: com els pobres han de demostrar amb certificats i més certificats, amb pòlisses i fotocòpies que provin el seu estat de vertadera necessitat. I presentant tot això, si no pressionen, si no fan renou, si no criden la premsa, si no molesten ... res de res o quasi res. És trist que hàgim de demanar tantes comprovacions a persones i famílies i grups que tenen fam o no tenen un petit ca seva. És vergonyós que una mudada de senyor, venir de bona família i tenir bones espatlles pesi més que la problemàtica d'uns pobres a l'hora de decidir a qui i com i amb quina urgència l'Administració (estatal, autonòmica, ... eclesial) destina uns doblers. a més, dels doblers "donats" a gent pobre mai s'han hagut de reclamar que se tornassin; en canvi sí s'ha hagut de dir que aquelles oliveres no existien, ni aquella empresa o aquelles pastures... Aquells pobres sí existien i havien de pagar unes factures d'alimentació, de lloguer, d'electricitat... si és que els hi bastava lo poc, la misèria que rebien.

*** Aquesta mateixa dissabte -2 de març- una notícia m'ha recordat tota la hipocresia davant la "inseguretat ciutadana". Uns homes s'havien barallat violentament per un matalàs on dormir i una poca roba per abrigar-se. Aquests homes havien sortit a la premsa perquè hi havia hagut una brega, unes ferides de no gaire importància. D'aquests homes tots nosaltres en fugiríem. Ens farien por i pànic. Si els vèssim aniríem alerta quan s'acostassin cap a nosaltres. D'aquests homes la premsa i la ràdio n'han parlat perquè s'havien barallat per un matalàs on dormir. Mal-dormir a una casa deshabitada i sense cap condició sense cap seguretat

Mal-dormir... per posar-se malalts i, llavors sí, haver d'arribar a un Hospital per poder tenir roba neta i calefacció i un bon llit... i després -perquè el miracle de la medecina i l'alimentació arriba un dia a bon terme- tornar allà mateix i tornar-te trobar que qualcun altre que també necessitava on mal-dormir ha agafat aquell matalàs vell... i vos tornau barallar. Així sortireu novament als diaris i tots direm que així no anam a enlloc i que estam insegurs i que fa falta més vigilància i més policies i més càstigs... i més seguretat (per a nosaltres).

*** Sembla que el Poder té interès en què qualcú faci por. No interessa tant anar a l'arrel de la problemàtica ni respondre a la necessitat d'una dignificació

de la persona humana. De totes i cadascuna de les persones. Interessa que qualcú -molts- quedin sense les mateixes possibilitats perquè els qui hi arriben siguin més agraïts/més bons-al.lots. Interessa que qualcú -molts- siguin els dolents perquè uns altres -molts més- siguin més obedients.

*** A voltes em deman: si tots els doblers que es gasten en assegurar la nostra seguretat -llegiu, per favor, policies, presons, forces armades, psiquiàtrics, alarmes,...- fossins invertits en què tothom pogués viure: feina, casa, alimentació, salut, escola, acollida,... ¿no estariem tots (nosaltres i tots ells) molt més segurs?

Toni Garau

E_S_S_A_I_G

Bolletí de l'Obra Cultural

d'ALGAIDA

Revista mensual D.L. P.M. 495-1980.

dirigeixen: Delfí Mulet

Francesc Antich

administra: Llorenç Oliver

mecanografia: Mireia Mulet

fotografia: Joan Balaguer

dibuixa: Jaume Falconer

col.laboren: Andreu Oliver

Pere Mulet

Alexandre Pizà

Joan Trobat

Joan Mulet

Catalina Martorell

Xesc Oliver

Antoni Garau

Jerònia Oliver

Miquel Serra

Domicili: Rei, 1. ALGAIDA

Tel. 665042/272576

ES SAIG es responsabilitza només de l'editorial.

Imprimeix: Apóstol y Civilizador.

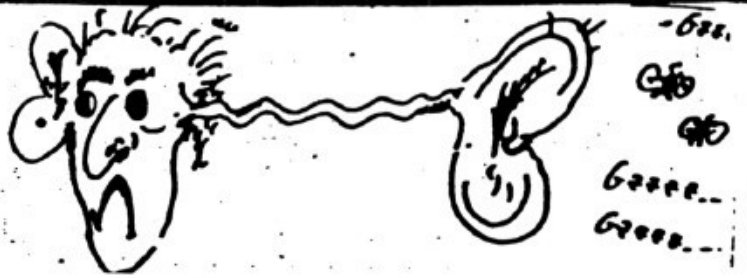
PETRA.

*Un sol
fi:
Mallorca.*

CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA

m'han dit que diuen

A s'excursió des mes passat de l'Obra hi hagué molta gent, ja que es va fer amb s'Agrupació Cultural de Porreres. I tots quedaren convidats a repetir s'experiència, ja que s'ambient que es va crear fou formidable. Els algaidins, però, haurem d'aprendre a cantar un poc més, perquè mos donaren un banyo, a s'hora de cantar...

I que vos pensau que només sopam a Algaida? Idò no, a sa Premsa Forana també li valé això. Un mos va contar que es sopar que feren a Sant Joan va esser sonat. Un bon sopar, molta gent i entrega de plaques i discursets. N'hi va haver un, de discurset, que farà història. Era es representant d'una revista que ja fa 25 anys i per fer cas a qui li havia donat sa placa, va dir que desitjava al President Cañellas una vida política, com a President, de 25 anys més al front del nostre govern. Per una revista de poble 25 anys són molts, però per un president des nostre Govern....és tant com el que viu una olivera o una tortuga, que diuen que arriben a molt però molt velles.

Es "donants de sang" és una associació admirable que al nostre poble té molts d'associats. Mos contaren que sa darrera vegada demanaren a un que anava a donar-ne si prenia medicament. Ell va respondre que prenia "cullerades"; quan li demanaren de què i ell va dir "avui han estat mongetes" s'esclafit fou general, tant entre els donants com entre els metges. Que un que va donar sang, a més a més de fer una bona obra, pugui fer una rialla fresca, no té preu.

N'hem sentit a més de dos que troben que s'Ajuntament hauria de vigilar un poc més el Teatre Municipal, que ha estat obert un parell de setmanes. Es una llàstima que no es cuidi una mica més.

Clar que a lo millor és perquè ja tornam a estar amb un sol Municipal (un d'ells ha demanat excedència). I com que amb dos aquest darrer any tot ha anat molt bé (circulació, renous, aparcaments, etc, etc) s'Ajuntament ha decidit, amb caràcter d'extrema urgència convocar proves per anomenar un nou municipal, encara que sigui amb caràcter interí. També hem sentit a dir que volen convocar oposicions per contractar a dos nous funcionaris Molts troben que ja n'hi ha ben abastament, però se veu que tenen massa feina i necessiten més gent.

Lo que molts ja han vist davant el pressupost d'enguany és que quasi la meitat dels doblers se'n van per pagar es personal. A veure si un dia mos sabrà greu als algaidins aquesta política d'ampliació de plantilla. I pensar que n'hi hagué que digueren que es fet de reduir personal, es temps des secretari Picó o no sé que nomia, havia estat una gran cosa pes poble...

Una cosa que ha xocat bastant, i suposam que a pineros i randinos no els haurà caigut molt bé, és que en es Plà d'Obres i Serveis han posat com a obra prioritari s'asfaltat des Camí de Sa Caiassa, davant s'enllumenat públic de Pina i Randa. Tot són idees.

I no volem acabar sense recordar que enguany tampoc hi ha hagut Cames Tortes. Llàstima, perquè sa gent té ganes de festa i de desfresses. I ho prova es fet que a casesparticulars se celebren balls de desfresses, i en es Teatre, i al Grup d'Esplai, i a ses Escoles i un concurs al mig de sa Plaça...Tot això si es feia en conjunt, ajuntant esforços, seria una festa popular i multitudinària: un Cames Tortes de quan tenia molta força.

Un Sord

~ varices ~

Són dilatacions venoses circumscrites, permanents o difoses, que es localitzen a les extremitats inferiors, encara que també es poden trobar en el terç inferior de l'esòfag (en els cirròtics) i en el plexe-venós anus-rectal com són les hemorroides (vulgarment, morenes).

Ens referirem aquí a les que afectes les cames; les pateixen homes i dones, si bé amb un percentatge una mica més elevat les dones; en general, és una malaltia que es dóna en persones que permaneixen molt de temps dretes. Hi ha un factor de predisposició hereditària (aproximadament d'un 50 per cent) i un altre d'influència notable que és l'obesitat.

Les varices es produeixen a conseqüència d'una alteració de les vàlvules que hi ha a l'interior de les venes. Tenim que a les extremitats inferiors hi ha dos sistemes venosos, un superficial i un altre profund. El camí que normalment segueix la sang és des del sistema superficial al profund; quan, per la causa que sigui, aquest camí s'altera, passant del profund al superficial, s'origina un augment de pressió dins les venes; com a conseqüència, deriven alteracions a les parets venoses i, en darrer terme,

la destrucció de les vàlvules. Tot això es manifesta en edemes i dilatació de les venes.

Els símptomes que apareixen en general són: dolor quan es fa una pressió damunt la vena, inflor de la cama, que augmenta durant el dia i disminueix amb el repòs i a la nit, sensació de feixuguesa, rampes, picor i ardor.

El tractament pot esser tant mèdic com quirúrgic. Ara bé, és molt important prevenir-les i, en cas que ja es tinguin, s'han de cuidar a fi d'evitar que vagin empitjorant.

Uns quants de consells que convé tenir en compte per prevenir-los i perquè no degenerin si ja s'han adquirit són aquests:

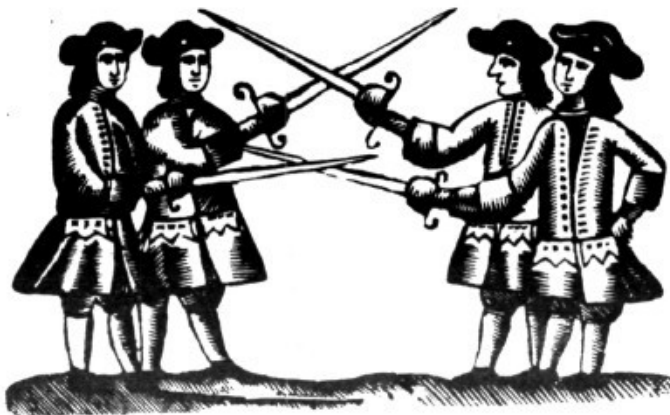
-No estar molt de temps dret a trespols durs i freds.

-No estar molt de temps assegut amb una cama damunt l'altra.

-No consumir aliments greixosos i excessivament salats.

-I no utilitzar peces de vestit molt cenyides a les cames, ni sabates estretes, acabades en punta i amb tacó alt, ni botes que estrenyin la cama.

Alexandre Pizà

QUÈ ÉS UN ASSISTENT SOCIAL

I QUINES FUNCIONS TÉ

Què és un Assistent Social i quines funcions té

L'Assistent Social du a terme un treball social que és la pràctica professional orientada a la solució de necessitats socials i a la provisió de serveis en diferents àmbits: toxicomanies, marginació, delinqüència i inadaptació infantil i juvenil, minusvalies...amb una formació Psico-Social.

Maldament que treballadors socials són tots els que treballen a centres que tenen per objecte la salut de la població i la seva millora de qualitat de vida, el que caracteritza a l'Assistent Social és, com ja he dit abans, la seva formació Psico-social i el seu treball de gestió.

Les funcions de l'Assistent Social es poden agrupar en:

1) ASSISTÈNCIA I GESTIÓ. Atenció directa a individus i grups davant qualsevol demanda relacionada amb necessitats socials i amb els serveis ja existents o possibles de promoure.

- Orientació, informació i assessorament sobre drets socials i recursos de la societat.

- Proposar i dur a terme solucions terapèutiques als conflictes socials familiars o laborals que se presentin.

- Seguiment dels casos en els quals s'està treballant.

- Ajuda domiciliària.

- Recollida i canalització de les queixes i demandes dels usuaris.

- Intervenció en la planificació i organització del servei.

- Informació i orientació dels recursos existents a la comunitat.

2) INVESTIGACIÓ I DOCUMENTACIÓ.

- Documentació de tot el seu treball i aportació de les dades i informacions que hi hagi obtingut.

- Elaboració de la guia de recursos socials i personals.

- Definició dels elements a tenir en compte i disseny de diversos models documentals.

- Anàlisi de l'entorn social, coneixement de la comunitat i dels equipaments d'aquesta.

- Estudis de necessitats socials.

- estudi de cada persona atesa i de les persones que l'envolten.

- Avaluació periòdica de la feina realitzada.

- Participació i preparació de cursos, jornades...

3) PLANIFICACIÓ I COORDINACIÓ

- Col.laboració en el disseny i la planificació per a la creació i promoció de recursos socials.

- Assessorament dels òrgans de planificació i de direcció.

- Interrelació amb les institucions i serveis de l'àrea en estudi.

4) PROMOCIÓ, PREVENCIÓ I DIVULGACIÓ.

- Atenció especial als grups de població que podríem anomenar "d'alt risc".

- Promoció d'accions preventives sectorials.

- Divulgació i informació sobre legislació.

- Promoció comunitària i de recursos. Promoció de l'associacionisme.

- Promoció de campanyes de conciencització i participació ciutadana. Animació socio-cultural. Educació del temps de lleure.

- Participació en els grups i associacions de la comunitat.

5) REHABILITACIÓ

- Rehabilitació i reinserció crítica.
- Reinserció de l'usuari a la vida social, escola, família, treball.
- Seguiment, posterior a l'altra, dels casos tractats.

6) FORMACIÓ PERMANENT

- Promoció de formació permanent dels professionals. Organització de Seminaris, beques...
- Participació en els programes comunitaris d'educació.

Aquestes funcions es desenrotllen indistintament des de diverses perspectives:

- atenció individualitzada
- atenció familiar
- atenció grupal
- atenció comunitària
- atenció institucional

BIBLIOGRAFIA

- Treball de Pràctiques: "El transeünt: un home marginat" realitzat per Jaume Paye-ras Vives i Margalida Puigserver Garcias.
- El treballador social
(Col·legi Oficial de Diplomats en Treball Social i Assistents Socials de Balears)

Margalida Puigserver

tentine

Aquesta tentina forma part d'un poema més llarg que en Tomeu va dedicar a na Margalida recordant el seu pas per la biblioteca.

Emperò, tu ara ja no hi ets.
Els lleons riuen
i un llibre prohibit canta
cada vegada que hi vaig.

Tu ara ja no hi ets.
M'ofec quan entr dins la sala.
Un xiprell resta immòbil
i els lleons riuen.

Un fred gèlid, mortal,
ha congelat els personatges dels llibres
que dialogaven amb tu quan estaveu sols.
Els músics dels cartells ploren
i Ramon Llull esflora, frustrat, la mata escrita.
La biblioteca ara es orfa
i jo he perdut la mà
que m'ajuda a pujar els graons de la meva escala,
he perdut el sol
que s'encenia cada tarda de dijous i cada matí de dissabte.
Jo he perdut un món
i els lleons riuen.

Tomeu Salas.

CONSELLS del MANESCAL

El manescal Antoni Munar havia col·laborat ja a la nostra revista. Però a partir d'aquest número la seva col·laboració es farà habitual i normalment tindrem els seus consells a aquestes pàgines. Li donam la benvinguda i li agràim que ens assessori en aquest camp. Com que Algaida és un poble pagès om hi ha molts d'animals (que ningú s'ho prengui per ell), ho serà que l'escoltem.

1) GASTROENTERITIS HEMORRÀGIQUES CANINES

Dins d'aquest grup, descriurem la més important, la produïda per parvovirus.

És una malaltia nova, diagnosticada encara no fa deu anys. Resulta difícil definir l'origen d'aquesta epizootia o malaltia contagiosa; no es descarta la possibilitat d'una mutació d'un virus que afecta als moixos i que els produeix la malaltia denominada "Panleucopènia felina", i que, inexplicablement, ha aparegut de manera simultània a gairebé tot el món.

A Algaida s'han diagnosticat més de 50 casos.

Etiopatogènia.- L'agent infecciós és un virus molt contagiós i difusible, que produeix una elevada mortalitat i morbiditat. El contagi és directe o per fòmites. Té un període d'incubació molt curt, de 3 a 4 dies, i afecta principalment als quissos, provocant lesions hemorràgiques a l'estómac, budells, etc.

Síntomes.- Clínicament la malaltia es manifesta per vòmits, diarrees sanguinolentes, hipotèrmies (disminució de la temperatura corporal), anorèxia total (no mengen), postració i abatiment.

Tractament.- És molt important instaurar precoçment un tractament simptomàtic. En primer lloc s'ha de prevenir la deshidratació amb un sèrum ("suero") de goteig, s'han de controlar els vòmits; poden ser interessants els coagulants i l'antibioteràpia; també és important mantenir l'animal en un ambient calent. per acabar, diguem que han donat bons resultats les transfusions de sang.

Profilaxi.- Existeix una vacuna específica contra aquesta malaltia. Els cadells, els cussos, s'han de vacunar en desmamar-los.

Antoni Munar

Aquesta foto de l'any 39 ens mostra un racó de sa Plaça que està ben canviat. Can Peruguet i es Forn de Can Tomàs que s'han convertit amb uns edificis de pisos. Només Can Caragol es manté intacte i inalterable. (Fotografia de Jaume Torres)

TROBADA amb la CIÈNCIA

Del 7 al 13 de Gener es celebraren a Menorca unes trobades amb la ciència organitzades per la comissió interdepartamental de recerca i innovació tecnològica (CIRIT), òrgan depenent de la generalitat de Catalunya, i pel Consell insular de Menorca, comptant amb altres ajudes secundàries.

En un principi les trobades s'havien programat exclusivament pels joves de Menorca i Catalunya. Però, tenint en compte que per realitzar la trobada "els nostres parlars" era necessària la presència de mallorquins, eivissencs i valencians, després es decidí que hi anàs un grup minoritari de cada zona.

Dels sis mallorquins, tots de l'institut Mª Antònia Salvà, era l'únic algaidí i l'únic de fora de Lluçmajor.

Els objectius d'aquestes trobades eren dos:

- Fomentar l'esperit investigador dels joves.
- Passar uns dies de convivència amb joves de tots els països catalans, fomentant relacions amb joves valencians, catalans, mallorquins, menorquins, etc..

Amb aquests objectius la CIRIT i el Consell insular de Menorca, amb un pressupost de 8.000.000 de pts, organitzaren vuit trobades tenint com a seu Maó i Ciutadella.

A Maó s'hi desenrotllaren

- "Els nostres parlars"
- "Records d'abans d'ahir"
- "Conèixer l'univers"

I a Ciutadella.

- "Sol i vent"
- "Les pedres parlen"
- "Viure dolç, viure salat".
- "Acció del vent sobre el paisatge"
- "Divisió del territori"

Particularment vaig participar a "Records d'abans d'ahir". Aquesta trobada tractava fonamentalment d'arqueologia i restes prehistòriques de les quals Menorca en té moltes. El treball va consistir en visitar les restes prehistòriques més importants de l'illa, compaginant-ho amb unes feines al museu de Menorca.

Les visites foren molt interessants. Es feren cronològicament, és a dir, de les restes pretalaiòtiques a les paleocristianes. Visitàrem les més importants i algunes en procés d'excavació. L'únic inconvenient va ésser la meteorologia: més d'una vegada la neu ens va sorprendre i degut a ella les nostres il·lusions per excavar foren frustrades. En el museu de Menorca vàrem treballar de moltes maneres, des de netejar ceràmica, a dibuixar-la i classificar-la. També vàrem arribar a reconstruir plats i àmfores.

Deixant de banda l'aspecte científic, la trobada ens va permetre relacionar-nos amb gent dels països catalans. La convivència fou molt positiva i coneguerem un poc Menorca, una illa meravellosa per una trobada meravellosa.

Amb aquest article no només pretenc informar sobre les trobades amb la ciència a Menorca sinó que vull cridar a les institucions autonòmiques mallorquines perquè, encara que no tenguin competències ben desenvolupades en aquest aspecte, intentin, en un futur, l'organització d'unes trobades amb la ciència a la nostra terra, Mallorca, per donar-la a conèixer millor als joves dels països catalans.

CRÒNIQUES MUNICIPALS

A finals de gener, amb quasi un mes de retard respecte al temps que fixa la llei, el nostre Ajuntament prengué l'acord, amb els vots favorables de la majoria municipal (AP-Vega-Cerdà) i els vots negatius de l'oposició (PSM), d'aprovar el pressupost corresponent a l'any 1.985, el qual puja a quasi 38 milions de pts. Les raons que ens obligaren a adoptar el vot negatiu foren moltes i variades, cosa que a continuació exposam.

Els ingressos del pressupost es reparteixen d'aquesta manera:

1.- Imposts directes	13.059.000
2.- Imposts indirectes	3.620.000
3.- Taxes i altres ingressos	7.679.420
4.- Participació en el Fons Nacional de Cooperació Municipal	11.488.000
5.- Interessos	2.000.000
Total	37.841.420

En els impostos directes es preveuen, entre d'altres, una recaptació de 9.300.000 pts. per contribució urbana i de 585.000 pts. per contribució rústica. Quasi tots els impostos directes corresponen a l'impost de circulació: 3.500.000 pts. Entre les taxes destaquen: 2.000.000 pts. per llicències d'obres; 2.040.000 pts. per servei d'aigua i 2.500.000 pts. per recollida de fems. D'una manera global, en l'apartat d'ingressos, valoram molt negativament els pocs esforços de l'Ajuntament per regularitzar la situació de les nombroses construccions il·legals del nostre terme, amb la qual cosa es deixa de cobrar una quantitat important de diners.

Quant als gastos, aquesta és la seva distribució:

1.- Gastos de personal	15.622.420
2.- Compra de béns i serveis corrents	12.023.000
3.- Transferències corrents	5.096.000
4.- Inversions reals	3.100.000
5.- Transferències de capital	2.000.000
Total	37.891.420

Els gastos de personal representen més del 40 per cent del total del pressupost. D'aquest concepte, 1.135.243 pts. corresponen als gastos de representació del batle i dels regidors, els quals enguany cobraran dietes i quilometratge quan assistesquin a actes oficials, cosa que no havien fet fins ara. Aquest fou un dels punts importants pels quals nosaltres votàrem en contra de l'aprovació del pressupost; a més, gràcies a les nostres intervencions varen esser notablement rebaixades les pretensions de la majoria municipal sobre les dietes, que eren desmesurades i rel·liscaven la il·legalitat.

Entre les partides del capítol segon -compra de béns i serveis corrents- volem destacar: 600.000 pts. per a la contractació de l'equip redactor dels canvis de les Normes Subsidiàries -altre punt que explica el nostre vot negatiu al pressupost; 450.000 pts. per a recepcions oficials -quan s'inauguri la Unitat Sanitària deuen voler fer gros; 1.200.000 pts. dedicades a festes populars -la majoria estudia la possibilitat de dur directament les festes, amb una intencionalitat clarament electoralista; 1.000.000 pts. per a la neteja de camins de fora vila, partida que no volgueren explicar més detalladament -especulació a la vista?

De les transferències corrents són importants: 2.600.000 pts. com a contribució a la Mancomunitat des Pla; 378.414 pts. com a contribució al servei de prevenció d'incendis del Consell Insular de Mallorca; 567.621 pts., aportació al pòsit municipal; 1.000.000 pts per a subvencions a entitats culturals -aquí també quedà sense aclarir l'exacta repartició d'aquesta quantitat; digueren que la repartirien així com els semblàs millor.

El capítol d'inversions reals es distribueix així: 500.000 pts. per a l'adquisició del camp de futbol (?); 500.000 pts. destinades a millores en el camp de futbol; 600.000 pts. per a reparacions en el cementeri; 500.000 pts. per a obres d'extracció d'aigua; 1.000.000 pts. per a l'adquisició i millores de l'edifici de la rectoria.

Finalment, no ens queda sinó manifestar que, una vegada més!, haguérem de protestar pel comportament maleducat i antidemocràtic del batle, que no tan sols presentà el pressupost d'una manera tancada, sense que nosaltres poguéssim participar de la seva elaboració, sinó que a més tingué la insolència de riure's de manera descarada del nostre representant quan exposava els nostres arguments. Sí, el batle tingué moltes rialles i va fer molta plorera.

Regidors del PSM

obres il.legals?

*Es Rafalet
7 xalets
dins una quarterada*

*Can Sunyer
un xalet preciós
Ens agradaria conèixer
el nom de l'arquitecte.*

LA FLAMA DE LA LLENGUA A ALGAIDA

Dissabte dia 2 va passar per Algaida la flama de la llengua catalana. Va esser rebuda al local social de l'Obra Cultural Balear i, des d'allà, va anar a l'Ajuntament on va esser rebuda pel Batle. A l'acte celebrat al Saló de Sessions la Presidenta de l'Obra, Margalida Puigserver, pronuncià el següent parlament:

"Només unes paraules per salutar l'arribada al nostre poble d'aquest símbol, aquesta flama que representa el foc sagrat de la nostra llengua, flama i foc que tots voldríem que brillàs amb molta més força.

Per noltros, pels membres de l'OCB d'Algaida, és i ha estat qualque cosa més que un símbol, és una realitat que hem defensat des de la fundació d'aquesta delegació, ara ja fa 14 anys, l'any 1971. I tots sabem que durant aquests anys hem sofert ventades i tempestes que han fet engronsar aquesta flama de la llengua catalana, que en molts de moments semblava que s'havia d'apagar.

Avui ha canviat el contexte i és ben simptomàtic que poguem rebre la flama a s'Ajuntament. Però no és moment de quedar tranquils i satisfets, optimistes perquè la nostra llengua s'ha normalitzat.

Si heu seguit un poc la ruta que ha recorregut la flama dins Mallorca veureu que ha anat sobretot a ses Escoles i als ajuntaments, Consell i Parlament. Evidentment són els dos pilars més importants en què s'ha de fonamentar el futur de la nostra llengua: els al.lots i els governants. Els primers perquè aprenguin a llegir i a escriure en la seva llengua. Els segons, els governants, tant a nivell provincial com local, perquè dediquin els seus esforços a que el seu ús sigui totalment "normal", amb tot el que representa el que una llengua sigui normal.

Però, repetesc, no són moments per quedar tranquils, per esser optimistes. El fet de que aquesta flama recorri les escoles i els ajuntaments de Ciutat i dels pobles, vol dir ben clarament que s'segueix essent un símbol, i volem manifestar públicament que seguirà essent un símbol mentre no tenguem uns mitjans de comunicació totalment en la nostra llengua, uns diaris que no siguin només els de Premsa Forana, una ràdio i una televisió totalment en Català.

És una tasca de tots, i que entre tots hem d'aconseguir ara mateix i hem d'intentar que vagi més enllà del sol fet de la llengua.

I acabaré amb aquestes belles paraules del poeta Salvador Espriu:

"Però hem viscut per salvar-vos els mots,
per retornar-vos el nom de cada cosa...
Ara digueu: Ens mantindrem fidels
per sempre més al servei d'aquest poble"

Seguidament, el Batle va prendre la paraula per pronunciar aquesta salutació:

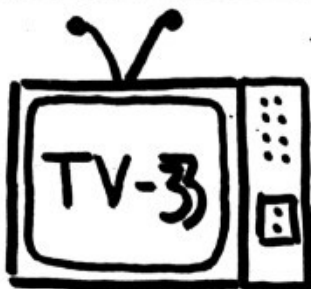
"Avui tenim l'honor de rebrer-vos com a portadors de la Flama de la Llengua Catalana, que des de la nostra personalitat com a poble, ens aplega, amb lligams de germanor, amb els pobles amb els quals la compartim.

No podem manco que desitjar que les nostres relacions millorin progressivament i que la nostra comunicació reafirmi la nostra convivència partint del respecte a la personalitat pròpia del germà, i així, amb l'aportació lliure de tots, farem florir de valent, un altre pic, una cultura comuna.

Sentim que avui estigueu poc temps amb noltros, emperò esperam que qualque vegada poguem celebrar aquí els actes centrals d'aquesta festa i amb aquesta intenció vos oferim el nostre poble i el nostre esforç.

BENVINGUTS!!

Desitjam que les paraules del Batle es complerquin i poguem celebrar amb més solemnitat una festa entorn d'aquest símbol que és la flama de la llengua catalana.

Per què no podem veure la TV-3 a Mallorca? Per què el Governador està encapçolat en no deixar instal·lar un repetidor al·legal que és una il·legalitat i que per tant ho aturarà? Són preguntes que tenen difícil resposta si no entrem de ple dins la política i concretament a dins una política centralista, discriminadora i opressora ("Como en los tiempos gloriosos")

fa temps que se parla de TV-3. Fa més d'un any que el PSM va presentar una moció al Parlament Balear perquè se fessin les passes necessàries per poder veure la TV-3 a Balears; després de moltes discussions, el Parlament va aprovar la moció amb els vots en contra d'AP. El conseller de Cultura Sr. Gilet va rentar-se les mans demanant un informe a TVE de Madrid i el Sr. Calviño va contestar que de cap manera a Balears podríem veure la TV-3. (Es que té por que comparem una TV bona amb una dolenta).

L'Obra Cultural Balear, veient que el tema anava per llarg, "d'Herodes a Pilats", va emprendre la iniciativa de constituir una S.A. i amb el capital dels accionistes muntar un repetidor a Alfàbia. Les perspectives són que pel mes de maig-juny ja hi haurà el repetidor instal·lat.

El governador, quan ha vist que la cosa va en seriò, que malament el Sr. Calviño no ho vulgui els mallorquins volem veure TV-3, s'ha apressat a dir que tancaria el repetidor per esser il·legal -cosa que pareix esser que no és cert_, així com ha fet tancar les emissores de ràdio lliures que funcionaven des de feia uns mesos, dient que s'ampara en la legalitat i que com a representant de la llei i de l'ordre l'ha de fer complir. Això voldríem noltros, que fes complir la llei i l'ordre, que en comptes de preocupar-se de si podem escoltar ràdios en mallorquí o veure la TV-3, se preocupàs de la seguretat ciutadana, de la destrucció urbanística, etc.

Crec sincerament que no és un problema de legalitat, ja que amb altres coses demostra no esser gaire meticulós, sinó que presumiblement el problema és un altre. Per què a la península hi ha moltes emissores de ràdios lliures en castellà que fa anys que funcionen i no les tanquen i aquí, que són en mallorquí, sí?

Si TV-3 en comptes d'esser en català fos en castellà també la prohibiria? I si fos tan dolenta com la TVE de Madrid?

L'article 20 de la Constitució garanteix la llibertat d'expressió i la seva difusió per qualsevol mitjà de comunicació. Sense cap dubte és més legal una ràdio lliure a una TV-3 que una construcció il·legal o al manco la constitució no contempla que es puguin fer obres ni urbanitzacions il·legals.

El que és ben cert és que els mallorquins volem veure la TV-3. No podem oblidar la gran mobilització de gent que hi va haver el dia del partit Barça- Atlético de Madrid ni tampoc que cotidianament veim pels diaris que ajuntaments acorden donar suport a la recepció de TV-3.

Es ben hora que els nostres governants actuïn d'acord amb la voluntat del poble, i no al so de la música que els marca el seu partit des de Madrid. Que pensi el Sr. Plasencia que el fet d'haver-hi emissores lliures o TV-3 en català no perjudica a ningú, que com més canals hi hagi més llibertat tindrà la persona ja que podrà pitjar més botons del seu receptor, que podrà sintonitzar el programa que més li agradi i que no es veurà obligada, com ara, a veure sempre els programes que fan a Madrid. Com que els programes de TV-3 són molt millors que els de TVE, per ventura tenen por que TVE no la mirin ni ells.

Per acabar, demanaria al nostre Ajuntament que aprovi i doni suport a la cobertura de TV-3, així com ho han fet altres pobles.

Andreu Majoral

HA MORT SALVADOR ESPRIU

Fa pocs dies va morir Salvador Espriu, un dels màxims representants de la literatura catalana. Un exemple de fidelitat a una cultura, a una llengua, a un poble. Un apassionat de la llibertat. Un lluitador implacable contra la mentida: "No tolem enganys, ni vosaltres ni jo". Confiat -"mai no hem pogut, però, desesperar del vell vençut"- en la redempció del seu poble com a "amo de tot", com a "únic senyor", "si s'arrisca d'un cop a ser qui és".

Com a petit homenatge nostre, vos oferim aquests dos poemes del mestre Salvador Espriu.

ASSAIG DE CÀNTIC AL TEMPLE

*Oh!, què cansat estic de la meva covarda,
vella, tan salvatge terra,
i com m'agradaria d'allunyar-me'n,
nord enllà, on diuen que la gent és neta,
i noble, culta, rica, lliure,
desvetllada i feliç.*

*Aleshores a la congregació,
els germans dirien desaprovant:
"Com l'ocell que deixa el niu,
així l'home que abandona el seu indret",
mentre jo ja ben lluny, em riuria,
de la llei i de l'antiga saviesa
d'aquest meu àrid poble.*

*Però no he de seguir mai el meu somni,
i em quedaré aquí fins a la mort,
car sóc també molt covard i salvatge,
i estimo a més amb un desesperat dolor
aquesta meva pobra,
bruta, trista, dissortada pàtria.*

EL MEU POBLE I JO

*Beviem a glops
aspres vins de burla
el meu poble i jo.*

*Escoltàvem forts
arguments del sabre
el meu poble i jo.*

*Una tal lliçó
hem hagut d'entendre
el meu poble i jo.*

*La mateixa sort
ens uní per sempre:
el meu poble i jo.*

*Senyor, servidor?
Som indestriables
el meu poble i jo.*

*Tenim la raó
contra bords i lladres
el meu poble i jo.*

*Salvàvem els mots
de la nostra llengua
el meu poble i jo.*

*A baixar graons
de dol apreníem
el meu poble i jo.*

*Davallats al pou,
esguardem enlaire
el meu poble i jo.*

*Ens alcem tots dos
en encesa espera
el meu poble i jo.*

A la foto hi podem veure Antònia i Margalida Serrana, na Margalida Viconà, na Margalida Paloni, na Catalina Bondia, na Jerònica Perota, en Nofre, n'Alberto.....

(Foto de Margalida Puigserver)

els lectors escriuen

Senyor director de la Revista ES SAIG: vos agrairia que publicàssiu aquesta carta dirigida a L'Ajuntament. Gràcies.

senyors.....

Som un soci d'OCB que dissabte, dia 16 de febrer, vaig anar al ball de disfresses que l'Obra va organitzar. Vaig estar molt content que aquest Ajuntament cedís el Teatre Municipal perquè al manco es fes aquesta festa pels darrers dies ja que no es pot fer en Camestortes. Però, la meua alegria no va esser completa, em vaig posar un poc trist quan en entrar allà dedins vaig veure el mal estat en que es troba aquest local: finestres sense vidres, cortines menjades de rata, l'escenari a punt d'esbucar-se, l'arrambador desclavat, el corral brut, les portes que no es tanquen; amb una paraula, un desastre!. La veritat és que s'hi pateix molt de fred i perilla la seguretat de les persones.

Tot això és una llàstima ja que el Teatre és un local amb moltes de possibilitats i resulta molt maco que un poble pugui comptar amb un lloc gran per poder-hi fer actes multitudinaris: reunions, conferències, festivals, teatre, etc...

Crec que s'hauria d'evitar, de totes totes, que s'anàs deteriorant més i més i, un dia qualsevol, ens trobem que el teatre no hi és perquè s'ha esfondrat.

Per què qualche dia no hi arribau a veure'l?, és un suggeriment, podreu confirmar que tot això no són exageracions, ni molt manco!

No estaria gens malament que la Comissió de Cultura miràs de destinar una miqueta del seu pressupost per conservar-lo. Un altre suggeriment: per què no es demana una subvenció al Consell si a l'Ajuntament no hi ha prou doblers? Crec que tot el poble ho agrairà, són molts d'anys de tenir-lo entre nosaltres. És un vell edifici carregat d'història nostàlgica i alegre tant pels qui ajudaren a que fos possible la seva construcció, pels qui feren i anaren a veure comèdies com pels més joves i pels nins que, qui més qui manco, hi han fet festivals.

Conservau-lo. Gràcies.

Vos saluda: Un soci d'OCB.

~~NOTICIARI~~

NOTICIARI DE L'OCB

15 de març: Pel·lícula "L'endemà de mai" d'Antoni Riera basada en la novel·la de Miquel Angel Riera.

Consum diari de l'any..... 11 litres
Número d'ampolles obtingudes... 10.639

PER LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ

DONANTS DE SANG

De la "Germandat de Donants de Sang de la Seguretat Social" hem rebut informació del moviment que s'ha produït durant l'any 1984. Alhora que recordam la necessitat de conscienciar-nos de la importància de la donació de sang, citarem unes quantes dades:

Nous donants de Palma...	257
Nous donants de pobles...	725
Litres de sang obtinguts a Palma	1.178
Litres de sang obtinguts a pobles	3.367

Davant la sèrie d'agressions de què han estat objecte el local social de la revista "S'Arenal" i el cotxe del seu director, en Mateu Joan Florit, la Junta Directiva de l'"Associació de Premsa Forana" i les revistes que publiquin aquesta nota, a proposta del setmanari "Felanitx", fan públic el seu rebuig de la violència envers els mitjans de comunicació, alhora que defensen la llibertat d'expressió com a única via per resoldre les diferències de parer.

PINA

INTERESSA QUE HI TORNI HAVER UNA ESCOLA A PINA?

Aquest tema surt a llum com a conseqüència d'una xerrada amb alguns pineros, i d'un article publicat en el Diari de Mallorca, el passat dissabte dia 23 de febrer a la plana 8, amb el títol "RENAIXEMENT DE LES ESCOLES UNITÀRIES O PETITES". Diu l'article:

Que d'ençà el curs 1978-79, s'han tornat obrir 13 escoles petites o unitàries, a Mallorca.

Que en total hi ha unes 30 escoles petites, 11 d'elles amb una sola unitat, i que hi van uns 1800 nins.

Que de totes maneres hi ha 20 escoles, que abans hi eren i ara estan tancades, entre elles enumera les de Pina i Randa.

Que les grans concentracions escolars són conseqüència d'una filosofia caduca de l'època del "desarrollisme", en què se farien programes educatius uniformes i es donava molt poca importància a l'educació ambiental.

Que els pedagogs Ramon Bassa i Jaume Albertí, fa uns 5 anys començaren una campanya a favor de les escoles petites o unitàries; els objectaren que mesclar nins de distintes edats seria anti-pedagògic, emperò l'experiència ha demostrat que no és així. Segons en Ramon Bassa s'ha d'anar a un tipus d'ensenyança individualitzada.

Que es fan espesses sortides per estudiar directament la natura de l'entorn.

Que al cap i a la fi, resulta molt més pedagògiques, s'apren més a les escoles petites que a les grans.

I que les inversions un poc més grosses que s'han de fer per posar-les en funcionament, tenen com a resultat una alta rentabilitat social.

Vet aquí resumit lo més important que diu l'article.

Ara lo que s'han de plantejar els pineros és si interessa o no que hi torni haver escola a Pina; en el nostre temps hi havia el mestre, la mestra i ca Ses Monges.

Seguidament exposaré les passes que crec que s'haurien de donar i una sèrie de punts a favor i en contra:

Convocar una reunió els pares, futurs pares i futurs matrimonis i els pineros en general, que estiguin preocupats per una qualitat d'ensenyança millor pels al.lots. Exposició per part d'una o varies persones coneixedores del tema de les escoles unitàries, dels avantatges i inconvenients.

En relació al número de nins fins als 9, 10 o 11 anys, mirar si és viable o no.

AVANTATGES:

Els nins aprendrien a conèixer i per tant a estimar més el poble, les terres i la natura que l'envolten, la seva geografia, les coses nostres que tenen un valor artístic o cultural, així com la història, costums, tradicions, festes pròpies, la seva cultura popular. Coses que no els i explicaran si van a un altre lloc a escola.

La figura del mestre, com a cap i coordinador de diverses activitats extra-escolars com poden ser: actes culturals de tot tipus; conferències, teatre, concursos de dibuix, redacció, actes motiu de les festes, competicions esportives, excursions, campanyes d'estiu, etc.

Els al.lots formen un grup d'amics, casi familiar, se coneixen a fons i s'aprecien més, agafen consciència de què formen part d'un grup social, d'un poble, Pina, encara que petit amb unes peculiaritats pròpies.

Poden menjar al migdia a ca seva, lo que els permet tenir més contacte amb la família, cosa molt important quan els nins són petits, a més dels avantatges per un al.lot poc menjador, que pot influir en la seva salut. No en parlem en cas d'accident o d'urgència, els pares són a prop.

segons pareix està demostrat que els nins aprenen més i millor, i en cas de retràs escolar pel nin són més efectives, ja que el mestre enfoca l'ensenyança cap al nin

d'una manera individualitzada.

Tenen més temps per jugar, no s'han d'aixecar tan prest ni patir fred o calor esperant que els venguin a cercar, ni els inconvenients del desplaçament amb autocar.

DESAVANTATGES:

Els al.lots se'n van el dematí i no tornen fins l'horabaixa. La mare fa un alè, està tranquil·la tot el dia i no té la feina de preparar el seu dinar.

Els nins tenen un cercle molt més petit d'amistats, amb el perill de què quedin estancats dins el seu poble fins als deu anys, ja que després aniran a l'escola gran.

AVIS:

Tots els pineros interessats en enquadrar ES SAIG poden donar la col·lecció a en Xesc Oliver que s'encarregarà de dur-la a l'enquadrador.

Xesc Oliver

NOTICIARI

EL PRESIDENT CAÑELLAS AMB LA PREMSA FORANA

El dissabte dia 9 de febrer el President de la Comunitat Autònoma Sr. Gabriel Cañellas es va reunir amb els representants de la Premsa Forana a Sant Joan. La trobada va començar amb la visita del President al local social de l'Associació on, en el transcurs d'un aperitiu, va departir amb tots nosaltres. Tot seguit es va celebrar un sopar i a l'acabament es va retre homenatge a "Bellpuig" d'Artà i "Perlas y Cuevas" de Manacor que enguany compleixen els seus 25 anys d'existència.

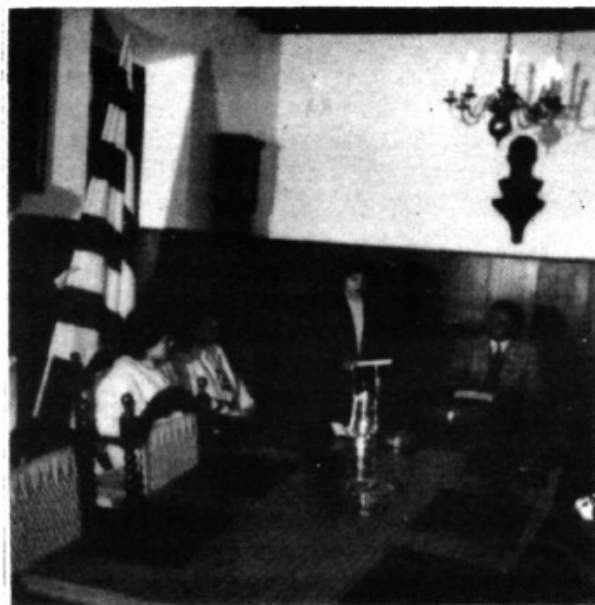
El president de l'Associació, Carles Costa, en el seu parlament va posar de relleu la importància d'aquestes modestes publicacions de la Part Forana en la seva tasca de crear consciència de poble, de normalitzar la nostra llengua, de cobrir la informació a tot un sector de gent que quedaria desatès i va subratllar la necessitat i la justícia d'unes ajudes de part dels organismes públics.

El president Cañellas va elogiar la feina abnegada de les nostres publicacions i ens va encoratjar a seguir amb la nostra labor; va insistir en que formam un engranatge que ha de funcionar i entre tots hem de trobar la fórmula d'una relació mútua vàlida per aconseguir una major eficàcia.

Les publicacions reberen un record d'aquesta trobada.

*Sa banda a Sa Creu de Can Vicó.
Foto de l'any 30 i pico.*

Discurs de la Presidenta de l'Obra per donar la benvinguda a la flama de la llengua al nostre poble.

ESPORTS

ESCACS

Els resultats de les tres jornades finals obtinguts pels algaidins a la lliga de 1ª categoria per equips varen esser.

Algaida 2'5-Sa Pobla 2'5
Porreres 2-Algaida 3
Lagaia 0-Felanitx 5

Semblava que amb sa victòria aconseguida dins Porreres se salvaria sa promoció, però vet aquí que a sa darrera jornada ses coses se tornaren a complicar i es nostre equip va haver de jugar sa sempre perillosa promoció per no baixar a 2ª.

Una vegada jugades aquestes partides a cara o creu hem de felicitar els nostres escaquistes pel resultat final i per la permanència a la 1ª divisió. Classe i sebre no els en faltes a aquests entusiastes des tabler.

A la promoció, es va empatar dins Algaida per llavors guanyar merescudament per 4-1 al Berna de Ciutat.

Enhorabona, i sort per a futures proves!

BILLAR

En quant a billar, per aquest mes de març hem de resenyar la participació dels nostres paisans Bernat Llompart i Tomeu Tomàs al Campionat de Balears de Billar, modalitat lliure, de Primera Regional.

Aquest Campionat es juga a Lluçmajor i, com sempre, esperam lo millor pels nostres representants.

FUTBOL

Els resultats obtinguts pels més petits en competició durant

el passat mes de febrer han estat:

Algaida-Cala D'Or 1-2
Porreres-Algaida 1-0
Ses Salines-Algaida 4-1
Algaida-Campos 0-5

En la categoria juvenil es registraren els següents marcadors:

Algaida-Porto Cristo 2-1
Artà-Algaida 4-1
Algaida-Espanya 1-5

I, finalment, l'equip de Primera regional ha jugat aquests partits:

Alqueria-Algaida 1-1
Algaida-Rafal 2-2
Juve-Algaida 2-0

Malament estan ses coses amb això des futbol. S'equip des grans es troba dins una perillosa situació, pels darrers llocs de sa taula classificatòria, i a més s'han de rebre es quatre primers des grup dins Es Porrassar. ara ja hi juguen es nirvis i es pensar que cada partit és decissiu resta als jugadors aquesta tranquil·litat que és necessària per fer ses coses bé.

Ara bé, pensem tots que la cosa no està perduda i que entre tots podem treure es carro. Anim!

Per acabar amb es futbol, direm que efectivament les "velles glòries" aconseguiren un molt meritori cinquè lloc al final de sa lliga d'empreses i una honorable segona plaça a sa classificació de s'esportivitat, lo que demostra el seny que ha imperat enguany dins l'Autoescuela Levante.

Acabada sa lliga, ja s'ha jugat un partit del Torneig de Primave-

ra, guanyant per 0 a 6 dins el Bayer de sa Pobla.

CICLISME

Aquesta activitat esportiva no surt amb sa freqüència que voldríem a ses pàgines d'ES SAIG. O bé la falta d'informació del que subscriu o bé aconteixements extraesportius mos priven d'informar d'aquest bell esport.

Feta l'aclaració d'abans, només volem dir que els aficionats a moure ses cames en pla de cicloturisme comencen altra vegada a sortir. Així que ja ho sabeu: tots els diumenges, sortida de Plaça i a moure es cor.

Joan Trobat

HOMENATGE A MESTRE LLORENÇ BATLE

Es cas que vos contaré
el posaré bé en clar:
mestre Llorenç Capellà
té rel de llucmajorer,
de sa mare que nasqué
li deien Ca's ferrer Batle,
carrer de Sant Miquel se criava,
seixanta nou cases té.

Un carabiner hi havia
a Llucmajor destinat
i se sentí interessat
d'una filla que tenia,
d'Algaida procedia
perque aquí se va criar,
li deien en Capellà,
de molt bona gent venia.

Ells dos se varen casar
quan els-e va convenir,
seguint un digne camí
molt se varen estimar,
sempre varen demostrar
una molt grossa passió,
sa bona educació
en ells sempre va reinar.

Sa família Capellà
onze fills varen tenir,
en aquell temps s'usà així,
molta cria i poc pa,
se solien arreglar,
molt joves els llogarien,
a tots los repartirien
de tets, o porcs a guardar.

Mestre Llorenç va esser
es segon de sa llocada,
de molt petit demostrava
en tot es destacar-sè,
de jove va inclinar-sè
a fer de sabateret,
en s'ofici hi tirà dret,
modo de defensar-sè.

Per tota s'illa trescava
per lluitar dins ses cançons
amb sos millors glosadors
que hi havia s'enfrentava
i en cap moment reulava
en trobar-se en combat,
era un gall preparat,
sa cresta arreveixinava.

Va ser tan alt s'escaló
que va pujat en Capellà
que el varen considerar
de dins Mallorca es millor.

Aquest expert professor
Algaida feu popular,
s'atenció feia cridar
i li rendien honor.

També va esser impulsor
de ses danses algaidines,
moltes qualitats tenia
per esser bon ballador;
tenia molta passió
per sa gent jove ensenyar,
se va sebre molestar
sense cobrar un velló.

Ell qui sempre obrà bé
pel digne poble algaidí,
cap boca mai s'obrí
dels governants que tengué
posar es seu nom a carrer
per sa seva recordança,
li acursaren sa distància
amb el bé que en tot va fer.

Va ser molt just i honrat
durant es curs de sa vida,
dins es seu cos s'hi nodria
esperit de llibertat,
per això fou castigat
quan vengué es Moviment,
de pervers i molt dolent
va ser ell considerat.

A mestre Llorenç Capellà
el varen dur a Vilafranca
damunt una tomba blanca,
un mató a cada banda
amb sa pistola en sa mà.
Ell aquí los contestà
davant una pena tanta:
"Vltros feis s'Espanya santa
duquent homos a matar".

Va dir: "Matons, no em mateu,
de la mort m'heu de salvar.
Per què em voleu castigar
si els meus fets los coneixeu?
Es vostro càstic rebreu,
Cristo en compte heu tendrà
i a tots vos aplicarà
sa paga que mereixeu".

Ben merescut homenatge
teniu, Llorenç Capellà;
vàreu sebre aixecar
d'Algaida sa seva imatge;
éreu el gran estendarte
girant la bandera al vent,
en tot fóreu molt valent,
honràreu vostro llinatge.

PASSATEMPS

★ PROBLEMA MATEMÀTIC

El problema que avui vos plantejam és ben facilet, basta que cavileu una mica i segur que el deduiu aviat. Es tracta d'una família formada pels padrins, els pares i un fill; entre tots cinc sumen dos-cents cinquanta anys. Quants d'anys té cada un, tenint en compte que entre l'un i l'altre es duen vint anys de diferència.

Solució: El fill té deu anys; la mare, trenta; el pare, cinquanta; la padrina, setanta; i el padri, noranta. Total: dos-cents cinquanta anys.

★ Fuga de vocals:

N'H. H. Q.. V.N D. M.S.Q...S
 . .LTR.S Q.. V.N . C.LG.R;
 N'H. H. Q.. T.R.N .S P.
 . .LTR.S Q.. .PL.G..N S.S M.Q...S

.N. M.L. LL.NG. T.D.
 .N. P.RS.N. D. B.
 ..X. C.M J.D.S V. F.R
 .Q...LL. M.L. V.N.D.

★ Solució a la passada fuga de vocals:

S'altra dia dues dones
 que no tenien cap dent
 menjaven macs de torrent
 i amb sos peus feien estelles.

En Bernat mereixeria
 d'un calàpot fer-li brou
 perquè va posar renou
 allà on no n'hi havia.

★

ELSDOLENTM
 SNOSONTANA
 SANTETDOLJ
 ENTOSCOMPO
 ARERIFXMER
 NNIRUALAEA
 LSBEOVNRSL
 COMDEURAIE
 NMINDONACM

Sopa de lletres

Es tracta de localitzar el malnom de set cossiers. Es poden llegir en tots els sentits. Amb les lletres que sobrin llegireu un pensament del Comte Mal.

★

J	U	L	I	C	E	S	A	R	H
P	J	S	T	S	M	E	M	E	O
L	U	A	E	C	E	N	T	O	R
A	V	L	R	H	I	N	O	M	A
U	E	L	E	O	Q	C	E	U	C
T	N	U	N	I	A	P	E	C	I
E	A	S	C	U	L	V	I	R	A
S	L	T	I	E	S	E	T	I	O
N	P	I	U	L	V	E	R	E	M
R	E	V	E	R	T	E	R	I	S

Solució a la passada sopa de lletres.
 Hi ha el nom de 8 escriptors llatins i, amb el sobrant de lletres, es llegeix: Memento homo quia pulvis es et in pulverem reverteris.

.UNA XERRADETA... (acabament)

5- *I sa vostra Associació com va néixer?*

Mos trobàvem que a Mallorca hi havia persones interessades en s'apicultura, que cada una tirava un poc pes seu vent; i n'hi havia que eren no tan sols experts en es tema, sinó inclús autoritats, com es metge Garau, en Tomeu Bosch, d'Esporles, que havia fet filmacions molt interessants, i altres. Fa devers cinc anys vàrem acordar formar una Associació que tenia com a finalitat es coneixement, sa divulgació i sa protecció de s'apicultura. Actualment som 186 socis i, per cert, no n'hi ha cap d'Algaida; i no és que sa quota sigui prohibitiva ni molt manco; per una quantitat petita es pot rebre una informació útil.

6- *Quines activitats feis?*

Tenim un bolletí que serveix per mantenir un lligam entre es socis i per informar-los. Feim un sopar cada dos mesos, on intercanviam impressions i experiències. També feim uns cursets on es donen uns títols de "mossos", "fadrins" i "mestres" en beies (aquests noms els hem recuperat i vénen de molt enrera). Cada mes tenim un acte cultural (pel·lícula, conferència, diapositives...). I tenim molta il·lusió i molt d'interés en crear un museu dedicat a s'apicultura; procuram recuperar objectes antics i que cauen en desús, però ses dificultats són moltes. Treballam també per recuperar un vocabulari que es perd; hi ha un buit legal que s'hauria d'omplir. En fi, sa feina és molta.

7- *I es que ses beies no tene bona premsa.*

També és vera. Quan en parles amb sa gent, te diuen: "ses beies piquen". Però a vegades oblidam s'utilitat que tenen: a Amèrica les aprofiten per poli-

nitzar així com els interessa i les aprofiten per escampar es pol·len que més convé. Són un gran benefici pes camp.

8- *Teniu molts d'enemics?*

Es més gros es s'homo. Mos trobam que sa moda d'esquitxar voreres i arbres és funest; i això que es podria fer amb productes que no són tòxics per ses beies o inclús esquitxar a hores en què no se les perjudica tant. Tenim també que mos cremen caieres, les mos enverinen, les mos roben. I també hi ha enemics naturals, arnes, escarabats i papallones; ara s'està escampant per Europa una plaga que fa una mortaldat terrible.

9- *Bé, hauríem d'acabar. Què tal és Mallorca per ses beies?*

A Mallorca sempre ha estat una cosa familiar i no és una indústria important com a València i altres parts de sa Península. Es clima de Mallorca no és bo; convé més un clima més rigorós, de manera que en s'hivern ses beies no gastin energies; també tenim que sa floració a Mallorca no té una continuïtat i, a més, ha disminuït. Tradicionalment hi ha dues produccions: sa mel de maig i sa de Tots Sants; però aquesta darrera ha baixat molt perque sa feia a base de ses figueres i garrovers i, sobretot ses primeres, estan desapareguent.

Podriem continuar, perque el tema és interessant i en Bernat s'hi entusiasma, però ja hem fet un poc llarg. Moltes gràcies, Bernat, que els vostres projectes vagin endavant, bona mel i poques picades.

Pere i Joan Mulet.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

NAIXEMENTS

Febrer dia 9 de 1985: Joana maria i Josep Fullana Machado fills de Pep i Angela.

DEFÚNCIONS

Biel Ameller Pou, fill de Xesc i Franscisca morir dia 14 de febrer de 1985 als 48 anys.

una xerradeta amb...

Bernat Lliteres Mulet

Aquest mes mantenim una xerradeta amb en Bernat Lliteres Mulet, vinculat amb Algaida i membre de l'Associació Balear d'Apicultura. Fa pocs dies, l'Associació va celebrar a un restaurant d'Algaida un homenatge a Mestre Melcion Gelabert "Calina", que va morir fa aproximadament un any. Aprofitam per parlar d'aquest homenatge, de mestre Melcion i del tema de les abelles en general, de les quals en Bernat n'és un entusiasta i un home molt entès.

1- Tu ets algaidí?

Ma mare era algaidina i mon pare d'Artà i jo vaig néixer a Artà; en canvi es meu germà és algaidí. De nins i d'al.lots hi passàvem llargues temporades i encara hi tenc bons amics. Vaig néixer l'any 43, som militar de professió i ses beies són es meu entreteniment, sa meva afició.

2- Com va esser això de fer un homenatge a mestre Melcion?

Sa nostra Associació té costum de fer un sopar cada dos mesos i acordàrem fer-lo a Algaida i recordar a Mestre Melcion nomenant-lo "mestre en beies" a títol pòstum; l'homenatge el reberen els seus familiars. Realment mestre Melcion s'havia guanyat, i bé, aquest record, ja que va esser un "pioner" de s'apicultura a Mallorca.

3- Quines innovacions va introduir?

Són unes quantes. Primerament tenim sa caiera que va idear feta d'un material poc comú com és es ciment i que no tenia problemes d'humitat com ho demostra es fet d'haver-la empleada ininterrompudament durant més de 18 anys. Va aconseguir donar-li unes dimensions i unes proporcions adequades de manera que, amb una separació d'un llistó, ses beies feien sa mel a un lloc, a una càmara, i sa cria a s'altre.

També és molt interessant sa premsa, feta d'ell, amb sós corresponents cofinets, molt ben ideada. És clar que avui això està superat perquè, per treure sa mel, s'emplea sa centrifugació.

Invenció seva és un caixò per transportar un eixam, molt senzill i molt pràctic. També seria important recuperar, si encara existeixen, altres instruments que utilitzava com guardià, fumadors, caretes, etc.

4- Tal com en parles, pareix que vares tenir amb mestre Melcion una relació més que "professional"...

Sí, jo el vaig arribar a estimar i crec que ell també m'apreciava. Quan me vaig interessar pes món de ses beies, fa uns deu anys, cercava informació i a través d'ell vaig viure ses primeres experiències i vaig adquirir uns coneixements pràctics, no de llibres. Me va obrir unes portes i me va ensenyar moltes coses, la majoria de ses quals compartesc si bé n'hi ha que crec que no són encertades.

Me va ensenyar es "secret des frare", que consisteix en fer una cel.la d'un determinades dimensions per aconseguir una nova reina. Per cert que a un article que vàreu reproduir a ES SAIG jo deia que aquest secret era d'un frare de Cura i he sabut que no és vera, que el va aprendre d'un caputxí algaidí, del Pare Samuel d'Algaida o del P. Arcàngel, dos germans que eren Cantallops de llinatge.

Segueix a la plana anterior..